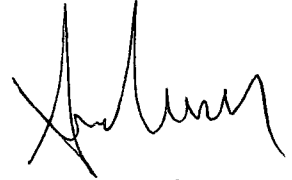

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aşkın GENÇ

Kayseri Milletvekili

Kayseri ili Pınarbaşı ilçesi sınırlarındaki Uzunyayla Platosu, barındırdığı su kaynakları, meralar ve biyolojik çeşitlilik ile sadece yöre halkının geçiminde değil, Seyhan Havzası ekosisteminin sürekliliğinde de hayati bir rol oynamaktadır. Zamantı Irmağı'nın kaynaklarının bulunduğu bu plato, Türkiye'nin en önemli akarsu sistemlerinden biri olan Seyhan Nehri'nin beslenmesi açısından kritik önemdedir. Son yıllarda yaşanan iklim değişikliği ile düzensiz yağış rejimi ve kar yağışındaki azalma, platonun en önemli su kaynağı olan Şerefiye karstik kaynaklarını olumsuz etkilemiştir. Nitekim kaynak debisinin hızla düştüğü ve son dönemde tamamen kuruduğu tespit edilmiştir. Bu gelişme yalnız tarım ve hayvancılığı değil, tüm bölgesel su ekosistemini tehdit eden bir boyuta ulaşmıştır.

Doğal etkenlerin yanı sıra, Uzunyayla Platosu'nda son yıllarda yoğunlaşan endüstriyel ölçekli patates ekimi, 300–500 metre derinlikte açılan sondaj kuyularından sağlanan yeraltı sularıyla yapılmaktadır. Söz konusu kontrolsüz tarımsal faaliyet, yeraltı suyu rezervlerini hızla tüketmekte ve bölgenin doğal su beslenme dengesini bozarak Zamantı Irmağı'nın akışını durma noktasına gelmesine yol açmaktadır. Bölgede vahşi sulama yöntemlerinin kullanılması, su kaynaklarının yanı sıra toprağın verimliliğini, meraların sürdürülebilirliğini ve yaban hayatını da tehdit etmektedir. Ortalama 1500 metre rakımlı ve kırılgan bir bozkır ekosistemi olan Uzunyayla'da iklim değişikliği kaynaklı kuraklık etkileri, böylesi yanlış tarımsal uygulamalarla birleşerek geri dönüşü olmayan bir ekolojik yıkım riskini ortaya çıkarmıştır.

33227

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

Bölgedeki yaklaşık 100 köyün sakinleri, su kaynaklarının tükenmesi ve ekosistemin bozulması karşısında ciddi endişe duymakta; tarım ve hayvancılığa dayalı kırsal yaşamlarının geleceği konusunda kaygılanmaktadır. Uzunyayla Platosu, yalnızca yerel bir ekosistem olmayıp Seyhan Havzası bütünlüğünü de etkileyen stratejik bir alan olduğundan, burada yaşanan tahribat ülke çapında çevresel sürdürülebilirlik ve gıda güvenliği açısından alarm vericidir. Bu nedenle Uzunyayla'daki su ve toprak varlıklarının korunması, Bakanlığınızın iklim değişikliğine uyum ve kuraklıkla mücadele politikalarının bir parçası olmak durumundadır. Nitekim Tarım ve Orman Bakanlığı da kuraklık riski altındaki Eber, Akşehir, Bafa gibi göller için acil eylem planları hazırlamak üzere harekete geçmiştir. Benzer şekilde, Uzunyayla Platosu ve Zamantı Irmağı ekosisteminin kurtarılması için ivedi adımlar atılması gerektiği açıktır.

Bu çerçevede, yeraltı su kaynaklarının izlenmesi, su kalitesinin korunması, kuruma riskine karşı bilimsel incelemelerin yapılması ve bölgenin koruma-kullanma dengesinin sağlanması yönünde atılması gereken adımlar bulunmaktadır. Uzunyayla'daki su ve toprak değerlerinin korunması, sadece bölge halkı için değil, bölgesel ekolojik denge ve gelecekteki iklim dirençliliği için de hayati bir konudur. Bakanlığınızın bu konuda diğer kurumlar ve paydaşlarla birlikte proaktif bir rol üstlenmesi beklenmektedir.

Bu bağlamda;

1. Uzunyayla Platosu'ndaki Şerefiye kaynağı ve diğer su varlıklarının son 10 yıla ait hidrolojik ölçüm verileri Bakanlığınızda mevcut mudur? Bu kaynakların debisindeki değişimler düzenli olarak izlenmekte midir?
2. Bölgedeki su kaynaklarının kuruma tehlikesine karşı Bakanlığınızca yürütülen bir bilimsel araştırma veya izleme çalışması var mıdır? Uzunyayla'daki yeraltı suyu seviyelerinin düşüş nedenlerini ve ekolojik etkilerini incelemek üzere Bakanlığınızın üniversiteler veya araştırma enstitüleriyle gerçekleştirdiği bir çalışma bulunmakta mıdır?
3. Uzunyayla Platosu'nda yoğunlaşan tarımsal faaliyetlerin ekosistem ve yeraltı su sistemine etkilerini değerlendiren bir rapor veya analiz hazırlanmış mıdır? Endüstriyel ölçekli patates tarımının bölgedeki biyoçeşitlilik, toprak yapısı ve su döngüsü üzerindeki olumsuz sonuçlarına dair Bakanlığınız bünyesinde herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
4. Bölgede su kaynaklarını ve hassas ekosistemi korumaya yönelik özel bir planlama veya koruma statüsü düşünülmekte midir? Uzunyayla Platosu için havza bazında bir ekosistem yönetim programı oluşturulması ya da bölgenin "korunan alan" ilan edilerek denetimli kullanıma alınması yönünde bir girişiminiz var mıdır?

33227

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

5. Yöre halkının dile getirdiği ekolojik endişelerin giderilmesi için Bakanlığınız, yerel yönetimler ve bilim insanlarıyla ortak bir çalışma yapmayı planlamakta mıdır? Yaklaşık 100 köyde yaşayan vatandaşlarımızın su krizinden dolayı yaşadığı sorunların çözümü ve bölgenin sürdürülebilir geleceğinin planlanması adına, çok paydaşlı bir etki değerlendirmesi veya eylem planı oluşturulması düşünülüyor mu?
6. Yoğun gübre ve pestisit kullanımı sonucu bölgedeki su ve toprakta oluşabilecek kirliliğe dair Bakanlığınızca yürütülen bir izleme faaliyeti var mıdır? Zamantı Irmağı ve yeraltı sularında kimyasal kirlilik tespiti için düzenli su kalite analizleri yapılmakta mıdır? Bu konuda Çevre Laboratuvarları aracılığıyla herhangi bir ölçüm gerçekleştirilmiş midir?